

Forum Medicum

Styrgruppens synpunkter på hur projektets bärande visioner och idékoncept bäst implementeras samt förslag på inplacering av de olika verksamheter som omfattas och hur den föreslagna ytredaktionen hanteras

Projektet Forum Medicum har arbetat under fyra år med att analysera lokalbehov, funktions samband och den generella utformningen av de olika miljöerna utifrån de visioner och idékoncept som tagits fram under bl.a. workshops med brett deltagande från verksamheten. Arbetet har successivt rapporterats till fakultetens ledning och styrelse för återkoppling och synpunkter. I ”visionsfasen” lades grunden för det fortsatta arbetet och projektet vidareutvecklades därefter i flera steg genom att visionerna konkretiserades och lokalbehoven inventerades. Projektet har så långt styrgruppen bedömt det möjligt beaktat hur fakulteten kan förväntas arbeta i framtiden och vilka krav detta ställer på lokaler och localsamband. Konkretiseringen resulterade i en konceptkatalog som fakulteten beslutat vara ”inriktningsstyrande”. Konceptkatalogen med tillhörande lokalförteckning har varit styrande underlag för ”parallella arkitektuppdrag”, där Henning Larsen architects förslag valdes ut av en utvärderingsgrupp med representanter från Lunds kommun, Akademiska Hus, LU Byggnad och Medicinska fakulteten.

De bärande visionerna för projektet är

- att skapa ett integrerat medicinskt och hälsovetenskapligt centrum centralt på campus i direkt anslutning till universitetssjukvården.
- att skapa en attraktiv studiemiljö för fakultetens studenter i Lund i ett samlat studentcentrum med lärmiljöer som kan möta kraven på framtidens undervisningsformer
- att samla administration och stödfunktioner för att skapa synergier och förutsättningar för nya samverkansformer
- att skapa mötesplatser för fakulteten, dess samarbetspartners och allmänheten i en öppen och inbjudande miljö vid Sölvegatan

Fyra projektgrupper samordnade av en styrgrupp har med utgångspunkt från konceptkatalogen, de bärande visionerna och Henning Larsens gestaltningsförslag reviderat det ursprungliga lokalprogram för projektet. Förslaget skall ses som ”minimalistiskt” med begränsade möjligheter till framtida expansion.

Synpunkter på inplaceringen av verksamheter

Henning Larsens gestaltningsförslag innebar utöver den övergripande utformningen och hur nybyggnationen dockas till nuvarande BMC även ett första förslag på inplaceringen av de olika lokalfunktionerna. Styrgruppen har med Henning Larsens skisser som utgångspunkt lämnat alternativa förslag på inplaceringar. I konceptkatalogen görs t.ex. ingen skillnad mellan arbetsplatser för olika personalkategorier och hur dessa grupperas och styrgruppens förslag innebär en justering av detta. Vidare har det under arbetets gång identifierats verksamheter som inte skall ”exponeras” och styrgruppen lämnar förslag på alternativa inplaceringar. Inplaceringsförslagen innebär även att lokalerna i nuvarande I-huset inte modifieras mer än nödvändigt samtidigt som kravet på **ett** sammanhållet studiecentrum som inte stimulerar till spontanuppdelning mellan de olika utbildningarna kvarstår.

Forsknings- och lärarmiljöer

Projektgruppen för Forsknings- och lärarmiljöer önskar att de övre planen i nybyggnationen disponeras för arbetsplatser för ett fysiskt sammanhållet hälsovetenskapligt forsknings- och lärarcentrum medan lokaler för den hälsovetenskapliga forskningsinfrastrukturen föreslås placerade i H-huset (Olles fik).

Enligt projektgruppens uppskattningar, med ledning av Henning Larsens skisser, får man då plats med ca 256 arbetsplatser uppdelade i åtta s.k. ”mikromiljöer”. Lokaliseringen till de två övre planen motiveras av att man vill undvika att studenterna på väg till undervisningslokalerna passerar lärarnas arbetsplatser utan att lärarna i stället passerar genom studiemiljöerna på väg till sin ”hemvist”. Förslaget tillgodoser kravet på en fysiskt samlad forsknings- och lärarmiljö för hälsovetenskapen samtidigt som lokaliseringen skapar förutsättningar för en avläsning av lokalerna så att studiemiljöerna kan hållas tillgängliga för studenterna även utanför ordinarie arbetstider.

Verksamheten har ett starkt önskemål om ett större representativt mötesrum för t.ex. styrelsemöten, disputationer mindre konferenser etc. Lokalen kan ses som en pendang till Belfragesalen (plan D15 BMC) men med en central placering invid Sölvegatan. ”Huset på taket” i Henning Larsens förslag skulle kunna erbjuda denna funktion. Styrgruppen gör bedömningen att denna lokalresurs, som överlappar uppdraget för projektgruppen för publika rummet och stödfunktioner (se nedan), inte rymms inom den ram som fakultetsstyrelsen lagt för projektet.

Den hälsovetenskapliga forskningsinfrastrukturen föreslås placerad i H-huset (Olles fik). Verksamheterna kan komma att omfatta försökspersoner och lämpar sig inte för att exponeras mot t.ex. Sölvegatan. Placeringen medger enkel tillgänglighet även för äldre personer och personer med funktionshinder. Vid en samlokalisering av de olika hälsovetenskapliga infrastrukturerna kan verksamhetsmässiga synergier uppnås. Slutligen menar projektgruppen för forsknings- och lärarmiljöer att en ”näralokalisering” av forskningsinfrastrukturen och grundutbildningens metodrum för färdighetsträning är en stor fördel.

Projektgruppen för studiemiljöer

Studiemiljöerna placeras naturligt på planen -01, 01 & 02 i nybyggnationen.

Mycket arbete har lagts på utformningen av undervisningslokalerna och ett internt dokument (”guiding principles”) med sammanfattande synpunkter bifogas. De viktigaste aspekterna att ta hänsyn till är rumsstorleken, att möbleringen snabbt skall kunna förändras under pågående undervisningspass samt att man önskar stora ytor att skriva på. En fråga som diskuterats under arbetets gång är om det är optimalt att undervisningsrummen ligger direkt ut mot fasaden med tanke på dessa önskemål om whiteboard-väggar.

Metodrummen får gärna placeras nära varandra och i närheten till omklädningsrummet och helst ska minst sju av dem ligga på rad med direkt anslutning. En fördel är också om dessa ligger utan insyn och i närheten till forskningsinfrastrukturen som också kan behöva använda omklädningsrummen. Styrgruppen ser en placering på 10-planet i långa gången och i nybyggnationen samt i angränsande ytor i Olles fik och I-huset som bästa placering. Med fördel kompletteras lokalerna med en ny passage på 10-planet mellan Olles fik och ”långa gången”.

Projektgruppen för kanslimiljöer

Projektgruppen för kanslimiljöer ser stora fördelar med att förlägga administrationen till en samlad miljö och föreslår placering i nuvarande hus I. Styrgruppen gör bedömningen att I-huset räcker till för enskilda cellkontor för denna verksamhet, men menar att den snäva kostnadsram som MFS lagt för projektet innebär att arkitekterna skall söka den lösning som är kostnadseffektivast.

Projektgruppen har delat in verksamheten i kategorierna front-office och back-office funktioner. De senare (som huvudsakligen omfattar administrativ service till studenterna) förläggs naturligt till plan I-11 i direkt anslutning till det publika rummet och nära huvudingångarna till Forum Medicum. Hit hör t.ex. studievägledning, kursadministration och fakultetens internationella avdelning.

Det finns skäl att se om den interna kommunikationen behöver förbättras genom att t.ex. öppna upp mellan flera våningar i huset som skett mellan plan 10 och 11 (BMCs notation). Detta bedömer styrgruppen som lågt prioriterat mot bakgrund av MFSs kostnadsram.

Projektgruppen för publika rummet och stödfunktioner

Projektgruppen har inventerat behovet av gemensamma möteslokaler ("mötescentrum"), beaktat behovet av café- och restaurangverksamhet samt utrett behoven av arbetsplatser för huvudsakligen centrumservice och bibliotek/IKT (BIKT). MedCul och ledningen för djurhusorganisationen har hänförs till stödfunktioner och Medicinsk etik hanteras här av praktiska skäl. Projektgruppen ser potentiella synergier mellan framförallt centrumservice och IKT-delen av BIKT och förordar en närlokalisering, bl.a. för att kunna dela på lokalresurs för "kundmottagning" och eventuella verkstadsfunktioner. De nedre planen i F-huset ses som en naturlig placering eftersom lokalanpassningarna därmed kan hållas nere och eftersom arbetsplatser anpassade för ambulering personal redan håller på att inredas här.

Den stora aula som fanns med i konceptkatalogens lokalprogram har utgått och kommer att ersättas med att de nuvarande små föreläsningssalarna vid behov kan byggas ut. Antalet mötescentrum i det förslagna mötescentrumet motsvarar i storleksordning det antal som idag finns på BMC och ett uppskattat tillkommande behov från HSC.

Styrgruppen föreslår att Medicinsk etik placeras i F-huset där behoven för denna verksamhet kan lösas utan större lokalmässiga åtgärder och detta är förankrat med denna verksamhet. Stödfunktioner som MedCul och djurhusledningen kan placeras där utrymme kan erbjudas när det slutliga pusslet läggs.

Miljöerna inomhus ska kopplas till utemiljön så att gränsen uppfattas som flytande. Cykelparkeringen måste få en tillfredställande lösning. Styrgruppen tar inte ställning till utformningen men menar att det föreslagna underjordiska cykelgaraget sannolikt får prioriteras bort av kostnadsskäl.

Synpunkter på hur ytreduktionen genomförs

Styrgruppen ser ett betydande värde i hur Henning Larsen löst integreringen mellan befintliga hus och nybyggnationen som i princip bygger ett hus av tre. Detta skapar och definierar det gemensamma sammanhållna centrum som är den bärande tanken med Forum Medicum och underlättar även i hög grad vid behov framtida omDispositionering av ytorna. Styrgruppen menar att detta värde skall bevaras i så stor omfattning som möjligt och föreslår att ytreduktionen snarare tas hem genom att något av de övre, "roterade" våningsplanen utgår. Styrgruppen vill slutligen påminna om att integreringen har varit en av förutsättningarna vid diskussionerna om projektets "legala status" (se även styrgruppens minnesanteckningar 2016-06-08, bifogas).

Styrgruppen för Forum Medicum

Guiding principles för utbildningslokaler i Forum Medicum

Inom högre utbildning förekommer idag tre betydelsefulla utvecklingslinjer som sannolikt kommer att ha stor betydelse för framtidens utbildning. En del av dessa har ännu inte implementerats men de bör beaktas i planering av ett kunskapscentrum som ska stå färdigt 2019-2020 och vara funktionellt en längre tid därefter. På de konferenser som medarbetare i *Forum Medicum*-projektet deltagit i har det blivit uppenbart att man i omvärlden börjar planera utbildningslokaler utifrån dessa utvecklingslinjer.

Allt lärande är aktivt

Att lärande är en aktiv process har varit känt länge. Det som är nytt i sammanhanget är hur undervisningen på bästa vis kan anpassas till denna kunskap. Det finns gediget vetenskapligt stöd för att undervisning som möjliggör aktivitet leder till förbättrade studieresultat. Att studenter kommunicerar och samarbetar med varandra är viktigt. De behöver engageras i att lösa problem, förklara för andra, lyssna och såväl ställa som besvara frågor. Av stor betydelse är också att det som genereras i lärandeprocessen blir synligt för studenter och lärare. Här utgör t ex white-boards en möjlighet till viktiga samarbetsytor.

Några nyckelreferenser:

Freeman S, Eddy SL, McDonough M, Smith MK, Okoroafor N, Jordt H, and Wenderoth MP (2014) Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. PNAS 111 (23): 8410–8415

Friedlander MJ, Andrews L, Armstrong EG, Aschenbrenner C, Kass JS, Ogden P, Schwartzstein R, Viggiano TR. (2011) What can medical education learn from the neurobiology of learning? Acad Med. 86 (4):415-20

Kompetenser som blir viktiga i framtidens arbetsliv

Inom det medicinska och hälsovetenskapliga utbildningsområdet kan man identifiera ett antal nyckelkompetenser för framtidens arbetsmarknad, utöver de som är specifika för de olika professionerna. Det gäller framförallt god kommunikationsförmåga, god förmåga till samarbete i team, förmåga att bedriva utvecklingsarbete samt förmåga att hantera och använda digital information. Det senare är ett vitt begrepp som inkluderar användning av fritt tillgänglig information, elektroniska journalsystem, elektroniska kommunikationssystem och evidens för professionella beslut. Dessa kompetenser behöver tränas under utbildningstiden och det kan göras som en del av professionsträningen.

Några nyckelrapporter som beskriver denna utveckling:

Teamarbete & Förbättringskunskap, två kärnkompetenser för god och säker vård (2013) Rapport från Svensk sjuksköterskeförening och svenska läkaresällskapet ISBN 978-91-85060-21-4

Pageler NM, Friedman CP, Longhurst CA (2013) Refocusing Medical Education in the EMR Era. JAMA. 310 (21):2249-2250

Framework for action on interprofessional education and collaborative practice (2010) Rapport från WHO

E-lärande

Möjligheter att använda digitala resurser för lärande ökar snabbt. Den generation som studenter som kommer till universitetet idag är vana vid att använda sådana källor och betydelsen av dessa kommer troligen att öka snabbt. De möjliggör en ökad flexibilitet i tid och rum för studenternas studier och skapar en möjlighet att koncentrera undervisningstillfällena till att aktivt arbeta med olika material.

Horizon Report 2015 Higher Education Edition <http://www.nmc.org/publication/nmc-horizon-report-2015-higher-education-edition/>

Konsekvenser för lokaler och studiemiljöer

Alla miljöer ska inspirera till lärande och samarbete

Andelen informella studiemiljöer ska vara hög

Det behövs många whiteboards i både formella och informella miljöer

Flexibilitet

- Möbler i formella miljöer ska vara lätta att flytta
- formella miljöer ska lätt kunna användas som informella
- Golv ska helst vara platta så att inte trappor och gradängar utgör hinder
- Det ska inte finnas fasta installationer i mellanväggar så att dessa kan flyttas om gruppstorlekar ändras

Viktiga beslut och händelser under Forum Medicum

Datum	Ärende	Beslut	Baserat på	Beslutsfattare
2012-12-10	Förstudie av ett nytt kunskapscentrum	Tillsättning av visionsgrupper för ett framtida Health Science Centre		Dekanus
2013-02-01	Kartläggning av möjligheter och fördelar med att samlokalisera verksamheterna för HSC och BMC	En utredning startar och en styrgrupp tillsätts med Ingemar Carlstedt, Jakob Donnér, Anna Maria Drake, Cecilia Lundberg, Bengt Sivberg, Anna Mansfeld. Två visionsgrupper en för utbildning och en för forskning tillsätts		Dekanus
2013-03-11	Visionsgrupp för stödfunktioner	Tillsätts och Jakob Donnér blir ordförande		Dekanus
2013-05-08	Visionsdag	Dekanus bjöd in medarbetare i ledningspositioner för att diskutera de bärande visionerna för Forum Medicum		Dekanus
2013-06-11	Förstudierapport	klar		
2013-06-24	Tillsättning av arbetsgrupper	Uppdragsbeskrivning för arbetsgrupper och dess deltagare		Dekanus
2013-09-26	Andra konkurrensutsättning för arkitekter för framtagning av lokalförteckning och förslag på utformning av miljöer och samband	Dekanus uppdrar åt styrgruppen att välja ut tillsammans med LU-byggnad	Tengbom, White och Lisa Mannheimer	Dekanus
2013-12-02	Val av arkitektstöd för framtagning av konceptkatalog med lokalförteckning	Lisa Mannheimer arkitektbyrå valdes	Andra konkurrensutsättning genomfört av LU-byggnad	Styrgruppen och LU-byggnad
2014-05-27	Konceptkatalogen	Klar		
2014-09-23	Inriktningsbeslut av Konceptkatalogen	Dekanus bjöd in fakultetsledning, fakultetsstyrelse, prefekter, styrgruppen och programdirektörer till ett möte. De närvarande beslutade att konceptkatalogen ska vara inriktningsstyrande för det fortsatta arbetet.		Alla deltagare under Visionsdagen, fakultetsledning, fakultetsstyrelse, styrgruppen, prefekter och programdirektörer
2014-11-03	Initierandet av parallella uppdrag	Styrgruppen tillsammans med LU-byggnad och Akademiska hus, uppdrogs att initiera parallella arkitektuppdrag för Forum Medicum		Dekanus

2015-05-11	Val av arkitektbyråer för parallella uppdrag	White, Henning Larsen, BIG, Jais (tackade nej), LT (tackade nej) IG har dokumentation		”Parallella gruppen” bestående av Åsa Bergenudd (LU-byggnad) Inga Hallén (Lunds kommun) Ingrid Gustavsson (AH) Anna Mansfeld (Med fak) Anna Rosling Wendt (AH) Ingemar Carlstedt (Med fak)
oklart	Upphandling av fastighetsägare	Hävdande av ensamrätt när det gäller upphandlingen av Akademiska hus som fastighetsägare	Integrationen av husen att annan placering inte är möjlig.	oklart
2015-11-11	Val av arkitektförslag	Henning Larsens förslag utsågs som underlag för den fortsatta processen, se separat rapport	Bedömningskriterier uppsatta vid programskrivning	John Erik Persson (Akademiska hus, AH) Åsa Bergenudd (LU-byggnad) Inga Hallén (Lunds kommun) Christian Frisenstam (AH) Ingrid Gustavsson (AH) Anna Maria Drake Ingemar Carlstedt
2015-11-18	Beslut att gå vidare med programhandlingsfasen	Att bevilja 10 miljoner kronor för arkitekter att ta fram programhandlingar		MFS, Dnr 1911 Läs protokollet
2015-12-21	Projektorganisation	Att skapa 4 projektgrupper med varsin projektgruppsordförande och bitr. som bemannar sina grupper.		Dekanus
2016-04-27	Takkostnad för Forum Medicum	MFS beslutade att Forum Medicum ska realiserar. Beslut om takkostnad bordlades	Mattias Brattströms beslutsunderlag	MFS, Dnr V2016/577 Läs protokollet (bilaga 32)
2016-06-08	Takkostnad för Forum Medicum	Fakultetsstyrelsen beslutade ”att ett vidareutvecklat förslag ska utarbetas på Forum Medicum med utgångspunkt i befintlig visualisering men med en takkostnad för tillkommande hyra på 30 miljoner kronor att jämföras med det av styrgruppen föreslagna om drygt 36 miljoner kronor. Vägledande för förslaget är att detta ska uppnås genom att arbeta aktivt för att minska kvadratmeterkostnaderna för ny- och ombyggnationer och/eller om nödvändigt modifiera integrationen till BMC.” <i>forts.</i>	Reviderad lokalförteckning och missiv från styrgruppen	MFS, Dnr V2016/577 Läs hela protokollet (bilaga 5)

Minnesanteckningar från styrgruppsmöte 20160608

Närvarande: Cecilia Lundberg, Johan Hellgren, Gudrun Edgren; Jakob Donner;; Ingemar Carlstedt; Nils Danielsen; Anna Mansfeld, Eva Ekvall-Hansson; Lena-Karin Erlandsson och Helena Axelsson

Frånvarande: Johanna Sandahl; Holger Luthman, Christian Rohman, Anna Maria Drake och Joanna Oberda

---

Det uttrycktes en besvikelse över att fakultetsstyrelsen inte förde diskussionen vidare med styrgruppen närvarande. Styrgruppen konstaterade att det finns missförstånd från styrelsens sida om förutsättningarna för projektet och var i processen det befinner sig. Styrgruppen konstaterade vidare att fakultetsstyrelsen helt bortsett från de övergripande visionerna och idékoncepten för projektet och endast ser som sin uppgift att reducera kostnaderna. Styrgruppen är oroad över att projektet kommer att ges så snäva ramar att det inte i ett längre perspektiv på ett bra sätt löser fakultetens lokalbehov samt att det kan finnas en risk att man bygger in framtida arbetsmiljöproblem. Styrgruppen friskriver sig från detta ansvar samtidigt som gruppen givetvis följer styrelsens direktiv.

Henning Larsens gestaltningsförslag är utvalt av representanter för Lunds kommun, Akademiska hus, LU Byggnad och Medicinska fakulteten och kan inte i grunden förändras utan att processen med gestaltningen tas om från början. Fakulteten äger inte som enskild part frågan om gestaltningen och hur huset placeras in i den omgivande miljön. Det är därför inte sannolikt att det i detta skede går att ersätta Henning Larsens förslag med en fristående byggnad utan att backa projektet och genomföra en ny omgång ”parallella arkitektuppdrag” med förändrade förutsättningar. Med detta sagt finns det säkert frihetsgrader för att justera exakt hur integreringen genomförs. Lokalprogrammet (inte minst för grundutbildningen) förutsätter emellertid de synergier som erhålls vid den integrering som Henning Larsens förslag innebär. Slutligen framhölls det att integreringen är en viktig förutsättning för hur projektet hanteras legalt och att mycket arbete lagts ner på att hantera den frågan.

Styrgruppen är fullt medveten om att den faktiska kvadratmeterkostnaden kan komma att förändras under projektets gång, men styrgruppen ser inte som sin uppgift att ”skruva på” de nyckeltal som använts. Det finns skäl att anta att den s.k. svällfaktorn som använts (1.5 tagen ur konceptkatalogen) kan komma att minska något (vilket leder till en minskad totalyta) och att universitetet kan förhandla fram en ”bättre” omräkningsfaktor för konvertering av byggkostnad till hyra än de 8 % som använts. Beräkningarna har i huvudsak legat till grund för att kunna jämföra projektet Forum Medicum kostnadsmässigt med en renovering av nuvarande HSC. Byggkostnaden kommer att styras av upphandlingen av byggentreprenad och här kommer en avvägning givetvis att ske mellan kostnader och husets kvaliteter, t.ex. energieffektivitet, sunda material och en god arbetsmiljö i stort.

Sammanfattningsvis ser inte styrgruppen hur den kan lämna förslag på hur kvadratmeterkostnaden skall kunna reduceras, det är en fråga för Akademiska Hus och LU Byggnad. Styrgruppens uppgift är att värdera fakultetens lokalbehov och ta fram underlag till ett lokalprogram. Lokalprogrammets omfattning är den fråga som fakulteten äger och ingen annan part kan i princip lämna synpunkter på fakultetens lokalbehov. Det som styrelsen efterfrågar kan lättare bedömas när den färdiga programhandlingen föreligger.

Styrelsen enades om att färdigställa de underlag den tagit fram och utöver det reviderade lokalprogrammet sammanfatta sina synpunkter på inplaceringen av de olika verksamheterna tillsammans med de bärande visionerna för projektet i ett ”missiv”. Förslag väcktes även på att ta fram en konsekvensanalys för om projektet inte genomförs och/eller reduceras i en omfattning så att det inte möter verksamhetens behov på ett rationellt sätt.

Nästa möte den 15 juni 2016.

Minnesanteckningar från styrgruppsmöte 20160615

Närvarande: Ingemar Carlstedt; Jakob Donnér; Gudrun Edgren; Johan Hellgren Cecilia Lundberg; Holger Luthman; Joanna Oberda; Christian Rohman och Johanna Sandahl

---

Frånvarande: Helena Axelsson; Nils Danielsen; Anna Maria Drake; Eva Ekvall-Hansson; Lena-Karin Erlandsson och Anna Mansfeld

---

Styrgruppen godkände förslaget till ”missiv” (se föregående mötes minnesanteckningar) med smärre justeringar, bl.a att det även skulle framgå att integreringen mellan nybyggnationen och nuvarande BMC ligger till grund för hur projektet handläggs ”legalt”. Nils Danielsen, Anna-Maria Drake, Eva Ekvall-Hansson och Lena-Karin Erlandsson har i brev till ordföranden ställt sig bakom missivet.

Beslutades att styrgruppens minnesanteckningar från mötena 2016-06-08 och 2016-06-15 tillsammans med ”Viktiga beslut och händelser under Forum Medicum” och ”Guiding principles för utbildningslokaler i Forum medicum” skall biläggas missivet. Uppdrogs åt ordföranden effektuera juseringarna och tillse att dokumentet tillsammans med det reviderade lokalprogrammet tillställs uppdragsgivaren (dekanus).

Styrgruppsmötet 2016-06-29 ställs in.

Nästa styrgruppsmöte 2016-08-24